

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr. 251
din 30.04.2014

Dosar nr: 4A/2012

Petiția nr: 3412/17.07.2012

Autosesizare

Reclamați: Primarul municipiului Tîrgu Mureș, Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială (Ministerul Muncii, Familiei Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice), Primarul general al Capitalei, Primarul municipiului Alba Iulia, Primarul municipiului Alexandria, Primarul municipiului Arad, Primarul municipiului Baia Mare, Primarul municipiului Bacău, Primarul municipiului Bistrița, Primarul municipiului Botoșani, Primarul municipiului Brașov, Primarul municipiului Brăila, Primarul municipiului Buzău, Primarul municipiului Călărași, Primarul municipiului Cluj Napoca, Primarul municipiului Constanța, Primarul municipiului Craiova, Primarul municipiului Deva, Primarul municipiului Drobeta Turnu Severin, Primarul municipiului Focșani, Primarul municipiului Galați, Primarul municipiului Giurgiu, Primarul municipiului Iași, Primarul municipiului Miercurea Ciuc, Primarul municipiului Oradea, Primarul municipiului Piatra Neamț, Primarul municipiului Pitești, Primarul municipiului Ploiești, Primarul municipiului Rîmnicu Vilcea, Primarul municipiului Reșița, Primarul municipiului Satu Mare, Primarul municipiului Sfintu Gheorghe, Primarul municipiului Sibiu, Primarul municipiului Slatina, Primarul municipiului Slobozia, Primarul municipiului Suceava, Primarul municipiului Timișoara, Primarul municipiului Tîrgoviște, Primarul municipiului Tîrgu Jiu, Primarul municipiului Tulcea, Primarul municipiului Vaslui, Primarul municipiului Zalău.

Obiect: neasigurarea condițiilor de transport local, prin mijloacele de transport în comun, a persoanelor cu dizabilități locomotorii, încălcarea dreptului la demnitate prin modul în care persoanele cu dizabilități locomotorii sunt obligate să utilizeze transportul în comun în municipii, reședințe de județ, neluarea unor măsuri concrete pentru facilitarea accesului persoanelor cu dizabilități locomotorii la transportul local.

I. Numele, domiciliul și sediul părților

I. 1. Instituția care a declanșat acțiunea din oficiu

1.1.1. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, sector 1, București;

I. 2. Numele, domiciliul procedural și sediul reclamațiilor

1.2.1. Primarului municipiului Tîrgu Mureș, Piața Victoriei nr. 3, Tîrgu Mureș, județul Mureș;

1.2.2. Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială (Ministerul Muncii, Familiei Protecției Sociale și Persoanelor Vârștnice), Șos. Panduri nr. 22, sector 5, București;

1.2.3. Primarul general al municipiului București, Splaiul Independenței nr. 291-293, sector 6, București;

1.2.4. Primarul municipiului Alba Iulia, Calea Moșilor nr. 5a, Alba Iulia, județul Alba;

1.2.5. Primarul municipiului Alexandria, Str. Dunării nr. 139, Alexandria, județul Teleorman;

1.2.6. Primarul municipiului Arad, Bd. Revoluției nr. 75, Arad, județul Arad;

1.2.7. Primarul municipiului Baia Mare, Str. Gheorghe Șincai nr. 37, Baia Mare, județul Maramureș;

1.2.8. Primarul municipiului Bacău, Str. Mărășești nr. 6, Bacău, județul Bacău;

1.2.9. Primarul municipiului Bistrița, Piața Centrală nr. 6, Bistrița, județul Bistrița-Năsăud;

1.2.10. Primarul municipiului Botoșani, Piața Revoluției nr. 1, Botoșani, județul Botoșani;

1.2.11. Primarul municipiului Brașov, Bd. Eroilor nr. 8, Brașov, județul Brașov;

1.2.12. Primarul municipiului Brăila, Piața Independenței nr. 1, Brăila, județul Brăila;

1.2.13. Primarul municipiului Buzău, Str. Unirii nr. 163, Buzău, județul Buzău;

1.2.14. Primarul municipiului Călărași, Str. București nr. 140A, Călărași, județul Călărași;

1.2.15. Primarul municipiului Cluj Napoca, Str. Moșilor nr. 3, Cluj Napoca, județul Cluj;

1.2.16. Primarul municipiului Constanța, Bd. Tomis nr. 51, Constanța, județul Constanța;

1.2.17. Primarul municipiului Craiova, Str. Alexandru Ioan Cuza nr. 7, Craiova, județul Dolj;

1.2.18. Primarul municipiului Deva, Piața Unirii nr. 4, Deva, județul Hunedoara;

1.2.19. Primarul municipiului Drobeta Turnu Severin, Str. Mareșal Averescu nr. 2, Drobeta Turnu Severin, județul Mehedinți;

- 1.2.20. Primarul municipiului Focșani, Bd. Dimitrie Cantemir nr. 1 bis, Focșani, județul Vrancea;
- 1.2.21. Primarul municipiului Galați, Str. Domneasca nr. 38, Galați, județul Galați;
- 1.2.22. Primarul municipiului Giurgiu, Bd. București nr. 49-51, Giurgiu, județul Giurgiu;
- 1.2.23. Primarul municipiului Iași, Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 11, Iași, județul Iași;
- 1.2.24. Primarul municipiului Miercurea Ciuc, Piața Cetății nr. 1, Miercurea Ciuc, județul Harghita;
- 1.2.25. Primarul municipiului Oradea, Piața Unirii nr. 1, Oradea, județul Bihor;
- 1.2.26. Primarul municipiului Piatra Neamț, Str. Ștefan cel Mare nr. 6-8, Piatra Neamț, județul Neamț;
- 1.2.27. Primarul municipiului Pitești, Str. Victoriei nr. 21, Pitești, județul Argeș;
- 1.2.28. Primarul municipiului Ploiești, Bd. Republicii nr. 2, Ploiești, județul Prahova;
- 1.2.29. Primarul municipiului Râmnicu Vâlcea, Str. General Praporgescu nr. 14, Râmnicu Vâlcea, județul Vâlcea;
- 1.2.30. Primarul municipiului Reșița, Bd. 1 Decembrie 1918 nr. 1A, Reșița, județul Caraș Severin;
- 1.2.31. Primarul municipiului Satu Mare, Piața 25 Octombrie, nr. 1, corp M, Satu Mare, județul Satu Mare;
- 1.2.32. Primarul municipiului Sfântu Gheorghe, Str. 1 Decembrie 1918 (fosta str. Petőfi Sándor) nr. 2, Sfântu Gheorghe, județul Covasna;
- 1.2.33. Primarul municipiului Sibiu, Str. Samuel Bruckenthal, nr. 2, Sibiu, județul Sibiu;
- 1.2.34. Primarul municipiului Slatina, Str. Mihail Kogălniceanu, nr. 1, Slatina, județul Olt;
- 1.2.35. Primarul municipiului Slobozia, Str. Episcopiei, nr. 1, Slobozia, județul Ialomița;
- 1.2.36. Primarul municipiului Suceava, Bd. 1 Mai, nr. 5A, Suceava, județul Suceava;
- 1.2.37. Primarul municipiului Timișoara, Bd. C. D. Loga, nr. 1, Timișoara, județul Timiș;
- 1.2.38. Primarul municipiului Tîrgoviște, Str. Revoluției, nr. 1-3, Tîrgoviște, județul Dâmbovița;
- 1.2.39. Primarul municipiului Tîrgu Jiu, Bd. Constantin Brâncuși, nr. 19, Tîrgu Jiu, județul Gorj;
- 1.2.40. Primarul municipiului Tulcea, Str. Păcii, nr. 20, Tulcea, județul Tulcea;
- 1.2.41. Primarul municipiului Vaslui, Str. Spiru Haret, nr. 2, Vaslui, județul Vaslui;
- 1.2.42. Primarul municipiului Zalău, Piața Iuliu Maniu, nr. 3, Zalău, județul Sălaj.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Inițial autosesizarea a arătat că pe raza municipiului Tîrgu Mureș circulă microbuze (dube) și autobuze învechite care nu pot fi utilizate de persoane cu dizabilități locomotorii. În a doua fază s-a inclus în cauză Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, care are obligația legală de a impune respectarea prevederilor legale privind asigurarea condițiilor de transport local, prin mijloacele de transport în comun, a persoanelor cu dizabilități locomotorii (fila 16 din dosar). Având în vedere că Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială a depus punct de vedere la dosar, având calitate de persoană juridică, răspunzând în mod direct de sancționarea autorităților publice locale pentru nerespectarea prevederilor legale privind adaptarea mijloacelor de transport local pentru persoanele cu dizabilități locomotorii, petiția se consideră a fi îndreptată împotriva acestei instituții. În a treia fază autosesizarea a fost extinsă asupra tuturor municipiilor reședințe de județ (fila 201 din dosar). Autosesizarea pune în discuție analiza discriminării din punctul de vedere al neasigurării condițiilor de transport local, prin mijloacele de transport în comun, a persoanelor cu dizabilități locomotorii, încălcarea dreptului la demnitate prin modul în care persoanele cu dizabilități locomotorii sunt obligate să utilizeze transportul în comun în municipii, reședințe de județ.

III. Citarea părților

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Primarul municipiului Tîrgu-Mureș a fost citat (fila 2 din dosar) pentru data de 25.09.2012 la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare C.N.C.D.).

3.3. La audiere reclamatul nu s-a prezentat.

3.4. C.N.C.D. a solicitat punct de vedere din partea Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale prin **Adresa nr. 4808/04.10.2012** (fila 15 din dosar).

3.5. S-a dispus efectuarea unei investigații la data de 04.10.2012 în municipiul Tîrgu Mureș (fila 17 din dosar).

3.6. Având în vedere faptul că investigația nu a analizat toate aspectele solicitate de titularul de dosar, s-a dispus o nouă investigație în Tîrgu Mureș la data de 04.12.2012 (fila 74 din dosar).

3.7. Prin **Adresa nr. 11.10.2013** s-a solicitat Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice să răspundă concret la două întrebări:

- Câte amenzi au fost aplicate în fiecare județ din România pentru încălcarea prevederilor **Legii nr. 448/2006**?

- Câte amenzi au fost aplicate în fiecare județ din România pentru nerespectarea prevederilor **Legii nr. 448/2006** cu privire la obligativitatea

autorităților publice locale de asigurare a accesibilizării transportului public în comun, prin adaptarea mijloacelor de transport în comun?

3.8. La data de 17.10.2013 au fost solicitate informații de la toate municipiile reședințe de județ asupra situației statistice privind numărul total al mijloacelor de transport în comun și numărul mijloacelor de transport în comun adaptate pentru nevoile persoanelor cu dizabilități (filele 96-136 din dosar).

3.9. Toate părțile au fost citate pentru data de 06.03.2014 la sediul C.N.C.D. (filele 202-244 din dosar).

3.10. La audierea din 06.03.2014 a participat reprezentantul primarului din Râmnicu Vâlcea.

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile instituției care a declanșat acțiunea din oficiu

4.1.1. Autosesizarea înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 3412/17.07.2012** (fila 1 din dosar), arată că pe raza municipiului Tîrgu Mureș circulă microbuze (dube) și autobuze învechite care nu pot fi utilizate de persoane cu dizabilități locomotorii. Pune în discuție analiza discriminării din punctul de vedere al neasigurării condițiilor de transport local, prin mijloacele de transport în comun, a persoanelor cu dizabilități locomotorii, încălcarea dreptului la demnitate prin modul în care persoanele cu dizabilități locomotorii sunt obligate să utilizeze transportul în comun în Tîrgu Mureș.

Se invocă prevederile **O.G. nr. 137/2000**, art. 2 alin. 1 și 4, art. 10 lit. g și h, art. 15; **Legii nr. 448/2006**, art. 6 lit. e, art. 9 alin. 1 lit. b, art. 22; **Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități**, art. 5, 9, 19, 20.

4.1.2. Autosesizarea a fost completată prin introducerea Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale în cauză la data de 04.10.2012.

4.2. Susținerile reclamațiilor

4.2.1. Primarul municipiului Tîrgu Mureș, prin **Adresa nr. 36079/784/20.09.2012**, înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 4615/24.09.2012** (fila 3 din dosar), arată că există 12 de autobuze care nu sunt înzestrate cu trapă pentru persoanele cu handicap, 85% din autobuze sunt amenajate pentru transportul persoanelor cu handicap.

Depune la dosar înscrisuri (filele 4-14 din dosar).

4.2.2. Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale a comunicat prin **Adresa nr. 190717/08.11.2012**, înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 841/12.02.2013** (filele 82-84 din dosar), că primarul municipiului Tîrgu Mureș refuză să răspundă la întrebările puse în legătură cu asigurarea transportului persoanelor cu dizabilități locomotorii.

4.2.3. Primarii au depus la dosar răspunsuri (filele 137-157 din dosar) la întrebările puse (a se vedea pct. 3.7.). Următorul tabel arată situația mijloacelor

de transport local din toate municipiile reședințe de județ, conform răspunsurilor acordate de primari.

Municipiu	Total mijloace de transport	Mijloace de transport adaptate	Observații
București	-	-	Conform răspunsului primarului avizele Comisiei Tehnice de Circulație prevăd obligativitatea respectării Legii nr. 448/2006 .
Alba Iulia	Autobuze: 77	Autobuze: 37	Conform răspunsului primarului 49 autobuze au ușa adaptată.
Alexandria	Total: 11	Total: 2	
Arad	-	Total: 56	
Baia Mare	Total: 27	Total: 20	
Bacău			
Bistrița	Autobuze: 36 Microbuze: 8	Autobuze: 23 Microbuze: 0	
Botoșani			
Brașov	Autobuze: 211 Troleibuze: 30	Autobuze: 155 Troleibuze: 0	
Brăila	-	-	Conform răspunsului primarului aproximativ 50% din mijloacele de transport sunt adaptate.
Buzău	-	Total: 30	
Călărași	-	-	
Cluj Napoca	Autobuze: 202 Troleibuze: 90 Tramvaie: 38	Autobuze: 76 Troleibuze: 56 Tramvaie: 4	
Constanța	Autobuze: 202	Autobuze: 142	
Craiova	Autobuze: 159	Autobuze: 78	
Deva	Total: 51	Total: 5	
Drobeta Turnu Severin	Total: 15	Total: 4	
Focșani	Autobuze: 23 Microbuze: 6	Autobuze: 4 Microbuze: 0	
Galați	-	-	
Giurgiu	Total: 9	Total: 4	
Iași	Tramvaie: 129 Autobuze: 136 Microbuze: 25	Tramvaie: 0 Autobuze: 108 Microbuze: 10	
Miercurea Ciuc	Autobuze: 7	Autobuze: 7	
Oradea	Autobuze: 64 Tramvaie: 65	Autobuze: 22 Tramvaie: 10	
Piatra Neamț	Troleibuze: 24 Autobuze: 14 Microbuze: 50	Troleibuze: 0 Autobuze: 4 Microbuze: 2	
Pitești	Total: 111	Adaptate: 96	
Ploiești	-	-	
Râmnicu Vilcea	Autobuze: 38 Microbuze: 9	Autobuze: 21 Microbuze: 0	
Reșița	Total: 31	Total: 20	
Satu Mare	Autobuze: 41	Autobuze: 15	

Municipiu	Total mijloace de transport	Mijloace de transport adaptate	Observații
Sfintu Gheorghe	-	-	S-a refuzat acordarea unui răspuns, primarul considerând că el nu este reclamat.
Sibiu	-	-	
Slatina	Autobuze: 14 Autocare: 1	Autobuze: 6 Autocare: 0	
Slobozia	-	-	
Suceava	Autobuze: 35 Microbuze: 25	Autobuze: 35 Microbuze: 0	
Timișoara	Autobuze: 85 Troleibuze: 50 Tramvaie: 60	Autobuze: 85 Troleibuze: 50 Tramvaie: 0	
Țirgoviste	-	Total: 4	
Țirgu Jiu	-	-	
Țirgu Mureș	-	-	Primarul a trimis o adresă în care face trimitere la o adresă a uneia dintre firmele care asigură transportul local din localitate, însă adresa respectivă nu a fost anexată.
Tulcea	-	-	Conform răspunsului primarului din totalul de 34 mijloace de transport 10 au ușă de acces în mijloc, 20 loc pentru scaun cu roțile.
Vaslui	Autobuze: 15 Microbuze: 4	Autobuze: 9 Microbuze: 0	
Zalău	Total: 45	Total: 7	

4.2.4. Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială, prin *Adresa nr. 14943/25.10.2013*, înregistrată la C.N.C.D. cu *nr. 17693/07.11.2013* (filele 158-161 din dosar, anexe filele 162-166 din dosar) arată următoarele aspecte relevante:

- autoritățile administrației publice locale au obligația asigurării transportului persoanelor cu dizabilități locomotorii din 31 decembrie 2010;
- în anul 2011 au fost aplicate 153 amenzi contravenționale în cuantum total de 998.000 lei, precum și 602 avertismente autorităților publice;
- în anii 2012 și 2013 nu s-a aplicat nicio amendă contravențională autorităților publice locale.

4.2.5. Cu ocazia audierii reprezentantul primarului din Râmnicu Vilcea a explicat că la nivelul municipiului ar fi nevoie de 55 de autobuze noi pentru acoperirea mijloacelor de transport neadaptate, un autobuz nou ar costa în jur de 200.000 euro, circulă aproximativ timp de 8 ani, iar în cursul unui an în municipiu există 4.150.000 călătorii pe an.

4.2.6. În urma citării primarilor în calitate de reclamat, s-au depus la dosar puncte de vedere (filele 245-429 din dosar) la întrebările puse (a se vedea pct. 3.7.). Următorul tabel arată situația mijloacelor de transport local din toate

municipiile reședințe de județ, conform răspunsurilor acordate de primarii reclamați.

Municipiu	Total mijloace de transport	Mijloace de transport adaptate	Observații
București	-	-	Conform răspunsului primarului avizele Comisiei Tehnice de Circulație prevăd obligativitatea respectării Legii nr. 448/2006 .
Alba Iulia	Autobuze: 77	Autobuze: 37	48,05% din mijloacele de transport sunt adaptate.
Alexandria	Total: 11	Total: 2	18,18% din mijloacele de transport sunt adaptate.
Arad	-	Autobuze: 56	Răspunsul precizează și existența altor mijloace de transport (spre exemplu tramvaie), fără să specifice numărul total și numărul celor adaptate.
Baia Mare	Autobuze: 49 Troleibuze: 11 Microbuze: 4	Autobuze: 20 Troleibuze: 0 Microbuze: 0	Între acordarea primului răspuns și punctul de vedere s-a schimbat în mare măsură numărul mijloacelor de transport local. 31,25% din mijloacele de transport sunt adaptate.
Bacău	Autobuze: 64	Autobuze: 26	40,63% din mijloacele de transport sunt adaptate.
Bistrița	Autobuze: 31 Microbuze: 10	Autobuze: 25 Microbuze: 0	Între acordarea primului răspuns și punctul de vedere s-au scos din uz 5 autobuze și au fost introduse 2 microbuze, numărul autobuzelor adaptate a crescut cu 2. 60,98% din mijloacele de transport sunt adaptate.
Botoșani	-	-	Primarul a refuzat să ofere un răspuns concret privind numărul total de mijloace de transport și numărul total al mijloacelor de transport adaptate.
Brașov	Autobuze: 211 Troleibuze: 30	Autobuze: 155 Troleibuze: 0	Conform punctului de vedere, mijloacele de transport neadaptate vor fi retrase treptat. 64,32% din mijloacele de transport sunt adaptate.
Brăila	Autobuze: 48 Tramvaie: 30 Autocare: 125	Autobuze: 48 Tramvaie: 0 Autocare: 50%	Aproximativ 55% din mijloacele de transport sunt adaptate.

Municipiu	Total mijloace de transport	Mijloace de transport adaptate	Observații
Buzău	Autobuze: 30	Autobuze: 30	Există și 50 de operatori privați cu microbuze. Niciun microbuz nu este adaptat persoanelor cu dizabilități. Conform punctului de vedere, la o nouă contractare a serviciului se va ține cont de cerințele persoanelor cu dizabilități locomotorii. Chiar prezumând că cei 50 de operatori privați ar utiliza un singur microbuz, procentul mijloacelor de transport adaptate este sub 38%.
Călărași	-	Autobuze: 1	Punctul de vedere nu prezintă numărul total al mijloacelor de transport.
Cluj Napoca	Autobuze: 194 Troleibuze: 92 Tramvaie: 37	Autobuze: 85 Troleibuze: 62 Tramvaie: 4	Între acordarea primului răspuns și punctul de vedere au fost mici fluctuații privind numărul total al mijloacelor de transport (a scăzut ușor numărul de autobuze și de tramvaie, a crescut numărul troleibuzelor, numărul celor adaptate a crescut. 46,75% din mijloacele de transport sunt adaptate.
Constanța	Autobuze: -	Autobuze: -	Calculând după primul răspuns, 70,30% din mijloacele de transport sunt adaptate.
Craiova	Autobuze: 159 Tramvaie: 29	Autobuze: 78 Tramvaie: 0	La primul răspuns nu s-a făcut referire la tramvaie. 41,49% din mijloacele de transport sunt adaptate.
Deva	-	-	În punctul de vedere nu s-a precizat numărul total de mijloace de transport și numărul mijloacelor adaptate. În conformitate cu primul răspuns 9,80% din mijloacele de transport sunt adaptate.
Drobeta Turnu Severin	Total: 30	Total: 4	Între acordarea primului răspuns și punctul de vedere s-a dublat numărul mijloacelor de transport, însă nu s-a schimbat numărul mijloacelor de transport adaptate. 13,33% din mijloacele de transport sunt adaptate.

Municipiu	Total mijloace de transport	Mijloace de transport adaptate	Observații
Focșani	Autobuze: 23 Microbuze: 6	Autobuze: 10 Microbuze: 0	Între acordarea primului răspuns și punctul de vedere, deși nu s-a schimbat numărul total al autobuzelor, a crescut numărul autobuzelor adaptate, de la 4 la 10. 34,48% din mijloacele de transport sunt adaptate.
Galați	Autobuze: 109 Troleibuze: 13 Tramvai: 66 Microbuze: 204	Autobuze: 75 Troleibuze: 10 Tramvai: 0 Microbuze: 0	45,21% din mijloacele de transport sunt adaptate.
Giurgiu	Total: -	Total: -	Calculând după primul răspuns, 44,44% din mijloacele de transport sunt adaptate.
Iași	Tramvaie: 150 Autobuze: 146 Microbuze: 25	Tramvaie: 0 Autobuze: 118 Microbuze: 10	Între acordarea primului răspuns și punctul de vedere s-au mai achiziționat 21 de tramvaie neadaptate și 10 autobuze adaptate. 39,88% din mijloacele de transport sunt adaptate.
Miercurea Ciuc	Autobuze: 8	Autobuze: 8	Între acordarea primului răspuns și punctul de vedere s-a mai achiziționat un autobuz, la fel adaptat nevoilor persoanelor cu dizabilități locomotorii. 100% din mijloacele de transport sunt adaptate.
Oradea	Autobuze: 64 Tramvaie: 65	Autobuze: 22 Tramvaie: 10	24,81% din mijloacele de transport sunt adaptate.
Piatra Neamț	Troleibuze: 24 Autobuze: 14 Microbuze: 50	Troleibuze: 0 Autobuze: 4 Microbuze: 2	6,82% din mijloacele de transport sunt adaptate.
Pitești	Total: 111	Adaptate: 96	86,49% din mijloacele de transport sunt adaptate.
Ploiești	-	-	Nu s-a acordat nici un răspuns.
Râmnicu Vilcea	Autobuze: 42 Microbuze: 9	Autobuze: 37 Microbuze: 0	Între acordarea primului răspuns și punctul de vedere a crescut numărul autobuzelor de la 38 la 42, iar al autobuzelor adaptate de la 21 la 37. 72,55% din mijloacele de transport sunt adaptate.
Reșița	Total: -	Total: 20	Conform primului răspuns în Reșița există un total de 31 mijloace de transport. Raportat la această cifră, 64,52% din mijloacele de transport sunt adaptate.
Satu Mare	Autobuze: 41	Autobuze: 15	36,59% din mijloacele de transport sunt adaptate.
Sfintu Gheorghe	-	-	Nu s-a acordat niciun răspuns.

Municipiu	Total mijloace de transport	Mijloace de transport adaptate	Observații
Sibiu	Total: 100	Total: 100	100% din mijlocele de transport sunt adaptate.
Slatina	Autobuze: 14	Autobuze: 6	Între acordarea primului răspuns și punctul de vedere s-a scos din uz un autocar neadaptat. 42,86% din mijlocele de transport sunt adaptate.
Slobozia	Total: 8	Total: 6	75% din mijlocele de transport sunt adaptate. Conform punctului de vedere contractul de atribuire a serviciului prevede ca din cele 8 autobuze 2 să fie adaptate.
Suceava	Autobuze: 33 Microbuze: 5	Autobuze: 33 Microbuze: 2	Între acordarea primului răspuns și punctul de vedere s-au scos din uz 2 autobuze adaptate, 22 de microbuze neadaptate și au fost achiziționate două microbuze adaptate. 92,11% din mijlocele de transport sunt adaptate.
Timișoara	Autobuze: 85 Troleibuze: 50 Tramvaie: 60	Autobuze: 85 Troleibuze: 50 Tramvaie: 0	69,23% din mijlocele de transport sunt adaptate.
Tîrgoviște	-	Total: 4	Nu s-a acordat răspunsul solicitat.
Tîrgu Jiu	-	-	Nu s-a acordat niciun răspuns.
Tîrgu Mureș	Autobuze: 90	Autobuze: 56	62,22% din mijlocele de transport sunt adaptate.
Tulcea	-	-	Nu s-a acordat răspunsul solicitat.
Vaslui	Autobuze: 14 Microbuze: 4	Autobuze: 9 Microbuze: 0	Între acordarea primului răspuns și punctul de vedere a fost scos din uz un autobuz neadaptat. 50% din mijlocele de transport sunt adaptate.
Zalău	Total: 41	Total: 7	Între acordarea primului răspuns și punctul de vedere au fost scoase din uz 4 mijloace de transport neadaptate. Conform punctului de vedere în viitor nu vor mai fi achiziționate mijloace de transport neadaptate. 17,07% din mijlocele de transport sunt adaptate.

4.2.7. Primarul municipiului Tîrgu Mureș, prin **Adresa nr. 8983/216/04.03.2013**, înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 1560/04.03.2014** (filele 286-290 din dosar, anexe filele 291-295 din dosar) a invocat următoarele excepții:

- excepția lipsei calității procesuale pasive a Primăriei municipiului Tîrgu Mureș, arătând că primăria nu are personalitate juridică;

- excepția lipsei calității procesuale pasive a primarului municipiului Tîrgu Mureș, pe considerentul că transportul local este asigurat de două firme, primarul neavând niciun fel de atribuții raportat la transportul local;

- excepția tardivității autosesizării, având în vedere faptul că de la prima autosesizare a trecut mai mult de un an;

- excepția discriminării primarilor reședință de județ, în speță a primarului municipiului Tîrgu Mureș.

4.2.8. Primarul municipiului Deva, prin **Adresa nr. 7221/03.03.2014**, înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 1641/08.03.2014** (filele 337-338 din dosar), a invocat excepția lipsei calității procesuale pasive a primarului municipiului Deva, pe considerentul că obligația asigurării transportului local pentru persoane cu dizabilități revine consiliilor locale și nu primarului.

4.2.9. Excepția lipsei calității procesuale pasive a fost invocată și de către primarul municipiului Botoșani, prin **Adresa nr. 5399/05.03.2014**, înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 1603/05.03.2014** (filele 362-363 din dosar).

4.2.10. În mod similar s-a invocat excepția lipsei calității procesuale pasive de către primarul municipiului Cluj Napoca, prin **Adresa nr. 64613/303/05.03.2014**, înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 1602/05.03.2014** (filele 368-370 din dosar).

4.2.11. Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale a comunicat prin **Adresa nr. 310CS/11.03.2014**, înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 2004/20.03.2014** (filele 412-414 din dosar, anexe filele 415-429) din care nu reiese că ar fi fost aplicate sancțiuni pentru autoritățile publice locale care nu au respectat prevederile legale privind adaptarea mijloacelor de transport local pentru persoanele cu dizabilități locomotorii.

4.3. Rezultatele investigațiilor

4.3.1. Conform **Raportului nr. 87/27.11.2012** (filele 70-71 din dosar), S.C. Siletina Impex S.R.L. din Tîrgu Mureș utilizează un total de 58 de autobuze, din care 48 sunt prevăzute cu rampă de acces pentru persoanele cu dizabilități locomotorii.

4.3.2. Conform **Raportului nr. 101Bis/05.06.2013** (fila 91 din dosar), din cauza refuzului oferirii informațiilor solicitate de către primarul municipiului Tîrgu Mureș nu s-au putut identifica toate firmele care asigură transport local în municipiu.

4.3.3. Datorită refuzului de a oferi informațiile solicitate cu ocazia efectuării investigației, s-a aplicat o amendă contravențională primarului Municipiului Tîrgu Mureș (filele 93-94 din dosar).

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. Colegiul director constată că în anumite localități circulă autobuze neadaptate pentru transportul persoanelor cu dizabilități (a se vedea în acest sens cele două tabele, de la pct. 4.2.3. respectiv 4.2.6.).

5.2. Privind excepția lipsei calității procesuale pasive a Primăriei municipiului Tîrgu Mureș, arătând că primăria nu are personalitate juridică, Colegiul director arată următoarele:

- în prima autosesizare, reclamat apare Dorin Florea, primarul municipiului Tîrgu Mureș (fila 1 din dosar);

- citarea pentru data de 25.09.2012 este adresat către „domnul DORIN FLOREA, primar în funcție al municipiului Tîrgu Mureș” (fila 2 din dosar);

- citarea pentru data de 06.03.2014 folosește, față de toți primarii reclamați, următoarea formulă: „Instituția Primarului mun. [...] prin primar în funcție” (filele 202-244 din dosar).

Având în vedere aceste aspecte, Colegiul director respinge excepția lipsei calității procesuale pasive a Primăriei municipiului Tîrgu Mureș, petiția fiind îndreptată în mod expres împotriva instituției primarului și nu împotriva primăriei.

5.3. Colegiul director respinge și excepția lipsei calității procesuale pasive a primarilor municipiilor Tîrgu Mureș, Deva, Botoșani, Cluj Napoca, având în vedere prevederile **Legii nr. 448/2006**, art. 22, care formulează: „*autoritățile administrației publice locale au obligația*”. În consecință responsabilitatea vizează în mod direct instituția primarului, care răspunde inclusiv pentru neluarea unor decizii concrete de către consiliile locale. Este relevant pentru soluționarea cauzei faptul că există primari care, după 8 ani de la adoptarea **Legii nr. 448/2006**, încă nu își cunosc obligațiile.

5.4. Analizînd excepția tardivității autosesizării, invocată de primarul municipiilor Tîrgu Mureș, Colegiul director arată următoarele:

- art. 20 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000** prevede: „*Persoana care se consideră discriminată poate sesiza Consiliul în termen de un an de la data săvârșirii faptei sau de la data la care putea să ia cunoștință de săvârșirea ei.*”;

- petiția inițială a fost depusă în momentul în care cel care a formulat autosesizarea, având o discuție cu o persoană cu dizabilitate locomotorie din Tîrgu Mureș, a arătat problemele cu care se confruntă;

- petiția a fost completată în termen ori de câte ori cel care a formulat autosesizarea a luat la cunoștință alte fapte de discriminare (prezuate a fi comise de alte autorități)

- faptele arătate în autosesizare sunt continue.

Având în vedere aceste aspecte, Colegiul director respinge excepția tardivității introducerii sesizării.

5.5. Colegiul director respinge excepția discriminării primarilor reședință de județ, în speță a primarului municipiului Tîrgu Mureș, arătând că o astfel de excepție nu există. Totodată Colegiul director arată că autosesizarea inițială s-a îndreptat împotriva primarului municipiului Tîrgu Mureș pentru faptul că cel care a formulat autosesizarea are domiciliul stabil în această localitate, și a avut o discuție cu o persoană cu dizabilitate locomotorie din această localitate, care a

arătat că nu poate utiliza mijloacele de transport local, întrucât în zona în care locuiește circulă doar microbuze, din care niciuna nu este adaptată. Ulterior, la sugestia altor membri din Colegiul director, autosesizarea a fost extinsă asupra tuturor primarilor din municipii reședință de județ, pentru a soluționa problema pe plan național, și nu doar la nivelul unei localități. Autosesizarea nu a inclus localități de mici dimensiuni, spre exemplu comune, întrucât în ele nu există transport local, sau acest tip de transport este extrem de redus.

5.6. **Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind combaterea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**) la art. 2 alin. 1 prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

5.7. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

5.8. Chiar dacă definiția discriminării directe, nici prin **O.G. nr. 137/2000**, nici prin **Directiva Consiliului 2000/43/CE privind aplicarea principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de origine rasială sau etnică**, nu conține elementul de justificare obiectivă, ea poate fi analizată în conformitate cu jurisprudența CEDO.

5.9. În conformitate cu jurisprudența CEDO în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: **Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991; **Hoffman împotriva Austriei**, 23 iunie 1993, **Spadea și Scalabrino împotriva Italiei**, 28 septembrie 1995, **Stubbings și alții împotriva Regatului Unit**, 22 octombrie 1996).

5.10. În hotărârea dată în cazul **Thlimmenos împotriva Greciei** din 6 aprilie 2000, CEDO a concluzionat că „dreptul de a nu fi discriminat, garantat de Convenție, este încălcat nu numai atunci când statele tratează în mod diferit persoane aflate în situații analoage, fără a oferi justificări obiective și rezonabile,

dar și atunci când statele omit să trateze diferit, tot fără justificări obiective și rezonabile, persoane aflate în situații diferite, necomparabile”.

5.11. În concluzie, există o diferențiere dacă persoanele aflate în situații similare sunt tratate în mod diferențiat, sau dacă persoane aflate în situații diferite sunt tratate în mod identic.

5.12. Colegiul director constată că neadaptarea autobuzelor care asigură transportul local pentru transportul persoanelor cu dizabilități locomotorii reprezintă o diferențiere, situația diferită a acestei categorii de persoane privind accesul în mijloacele de transport în comun nu a fost tratat în mod diferit, prin asigurarea efectivă a accesului.

5.13. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu. Se poate invoca orice criteriu (**O.G. nr. 137/2000**, art. 2 alin. 1: [...] „pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu” [...]; **Protocolul adițional nr. 12 la Convenția europeană a drepturilor omului** (în continuare **Protocolul nr. 12**), art. 1 alin. 1: [...] „fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație”), iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

5.14. Colegiul director constată că dizabilitatea este criteriul diferențierii.

5.15. O faptă poate fi considerată discriminatorie dacă atinge un drept, oricare dintre cele garantate de tratate internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională (**O.G. nr. 137/2000**, art. 1 alin. 2: „Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi: [...]”, art. 2 alin. 1: [...] „restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege [...]”; **Protocolul nr. 12**, art. 1 alin. 1: „Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege [...]”).

5.16. În analiza dreptului Colegiul director se raportează atât la prevederile tratatelor internaționale în domeniu cât și la prevederile legislației interne.

Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, ratificată de România prin **Legea nr. 221/2010**, stabilește următoarele:

Art. 9 (accesibilitate):

„1. Pentru a da persoanelor cu dizabilități posibilitatea să trăiască independent și să participe pe deplin la toate aspectele vieții, Statele Părți vor lua măsurile adecvate pentru a asigura acestor persoane accesul, în condiții de egalitate cu ceilalți, la mediul fizic, la transport, informație și mijloace de comunicare, inclusiv la tehnologiile și sistemele informatice și de comunicații și la alte facilități și servicii deschise sau furnizate publicului, atât în zonele urbane, cât și rurale. [...]”

Art. 19 (Viață independentă și integrare în comunitate)

„Statele Părți la această Convenție recunosc dreptul egal al tuturor persoanelor cu dizabilități de a trăi în comunitate, cu șanse egale cu ale celorlalți,

și vor lua măsuri eficiente și adecvate pentru a se asigura că persoanele cu dizabilități se bucură pe deplin de acest drept și de deplina integrare în comunitate și participare la viața acesteia. [...]"

Art. 20 (Mobilitatea personală):

„Statele Părți vor lua măsuri eficiente pentru a asigura o mobilitate personală, în cel mai înalt grad posibil de independență a persoanelor cu dizabilități. [...]"

Legea nr. 448/2006 are următoarele prevederi relevante:

Art. 6: „Persoanele cu handicap beneficiază de drepturi la: [...] e) locuință, amenajarea mediului de viață personal ambiant, transport, acces la mediul fizic, informațional și comunicațional.”

Art. 9, alin. 1: „Pentru protecția sănătății fizice și mentale a persoanelor cu handicap, autoritățile publice au obligația să ia următoarele măsuri specifice: [...] b) să creeze condiții de disponibilitate, respectiv de transport, infrastructură, rețele de comunicare, a serviciilor medicale și sociomedicale.”

Art. 22: „Autoritățile administrației publice locale au obligația să ia următoarele măsuri specifice în vederea asigurării transportului în comun al persoanelor cu handicap:

a) să achiziționeze mijloace de transport în comun adaptate;

b) să adapteze mijloacele de transport în comun aflate în circulație în limitele tehnice posibile, conform reglementărilor în vigoare;

c) să realizeze, în colaborare ori în parteneriat cu persoanele juridice, publice sau private, programe de transport al persoanelor cu handicap.”

5.17. În concluzie, sunt incidente prevederile art. 2 alin. 1 a **O.G. nr. 137/2000**, republicată. Neasigurarea pe toate mijloacele de transport comun local al transportului persoanelor cu dizabilități locomotorii reprezintă discriminare directă, întrucât se creează o deosebire pe criteriul dizabilității, care are ca efect restrângerea exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului de a beneficia de serviciile oferite în domeniul transportului comun.

5.18. Art. 2 alin. 4 al **O.G. nr. 137/2000** stabilește: „Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.”

5.19. Colegiul director constată că reclamații au avut un comportament pasiv, care a produs efecte ce au defavorizat în mod nejustificat persoanele cu dizabilități locomotorii, astfel sunt incidente prevederile art. 2 alin. 4 al **O.G. nr. 137/2000**. Această faptă atrage răspunderea contravențională a reclamațiilor. Obligațiile primarilor sunt stabilite de art. 22 al **Legii nr. 448/2006**, care prevede în mod imperativ: „Autoritățile administrației publice locale au obligația [...]”. Obligațiile Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială (Ministerul Muncii, Familiei Protecției Sociale și Persoanelor Vârștnice) sunt stabilite de art. 100 al **Legii nr. 448/2006**, care prevede obligația reclamatului de a constata și de a sancționa nerespectarea prevederilor legale. Colegiul director constată că nu s-a luat nicio măsură, nici în urma trimiterii unor adrese, prin care s-a atras atenția

Ministerului Muncii, Familiei Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice asupra problemelor existente.

5.20. Conform art. 10 al **O.G. nr. 137/2000**, „*Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauza prin: [...] g) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de companiile de transport în comun – prin avion, vapor, tren, metrou, autobuz, troleibuz, tramvai, taxi sau prin alte mijloace; h) refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități.*”

5.21. Colegiul director constată că, prin neasigurarea transportului persoanelor cu dizabilități locomotorii, s-a refuzat accesul acestor categorii de persoane la serviciile oferite de companiile de transport în comun, fiind refuzate și acordarea drepturilor stabilite de legislație (a se vedea pct. 5.12.), astfel sunt incidente prevederile art. 10, lit. g și h ale **O.G. nr. 137/2000**.

5.22. Conform art. 15 al **O.G. nr. 137/2000**, republicată, „*Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intra sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.*”

5.23. Se poate constata că persoanele cu dizabilități din mai multe localități sunt puse să aștepte până când vine un mijloc de transport local dotat cu facilitățile necesare. Totodată, nu pot utiliza linii întregi pe care circulă doar mijloace neadaptate, ceea ce creează o atmosferă umilitoare privind persoanele cu dizabilități locomotorii. În consecință, sunt incidente și prevederile art. 15 ale **O.G. nr. 137/2000**.

5.24. Colegiul director consideră că faptele de discriminare au fost produse și de către primarii care au refuzat să acorde răspunsuri concrete, având în vedere prevederile art. 26 alin. 6, care stabilește: „*Persoana interesată va prezenta fapte pe baza cărora poate fi prezumată existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament.*”

5.25. Conform art. 26 alin. 1 (având în vedere modificările ulterioare, aplicabile faptei continue), „*contravențiile prevăzute la art. 2 alin. (5) și (7), art. 5-8, art. 10, art. 11 alin. (1), (3) și (6), art. 12, art. 13 alin. (1), art. 14 și 15 se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 30.000 lei, dacă discriminarea vizează*

o persoana fizică, respectiv cu amendă de la 2.000 lei la 100.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate”.

5.26. Colegiul director decide:

- aplicarea amenzii contravenționale în valoare de 2.000 lei față de primarii municipiilor în care nici 2/3 (66,67%) din mijloacele de transport în comun nu au fost adaptate, și anume primarul general din București și primarii din: Alba Iulia, Alexandria, Arad, Baia Mare, Bacău, Bistrița, Botoșani, Brașov, Brăila, Buzău, Călărași, Cluj Napoca, Craiova, Deva, Drobeta Turnu Severin, Focșani, Galați, Giurgiu, Iași, Oradea, Piatra Neamț, Ploiești, Reșița, Satu Mare, Slatina, Tîrgoviște, Tîrgu Jiu, Tîrgu Mureș, Tulcea, Vaslui, Zalău;

- aplicarea amenzii contravenționale în valoare de 1.000 lei față de primarii municipiilor în care au fost adaptate cel puțin 2/3 (66,67%) din mijloacele de transport în comun, dar nu toate, și anume primarii din: Constanța, Pitești, Rîmnicu Vilcea, Slobozia, Suceava, Timișoara;

- aplicarea amenzii contravenționale în valoare de 5.000 lei față de Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială (Ministerul Muncii, Familiei Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice).

5.27. La stabilirea amenzilor au fost analizate următoarele aspecte:

- directivele Uniunii Europene în domeniu (ex. *Directiva Consiliului 2000/43/CE*, prin art. 15) și jurisprudența Curții Europene de Justiție solicită statelor membre Uniunii Europene aplicarea de sancțiuni efective, proporționale și descurajante;

- discriminarea a vizat un grup de persoane;

- discriminarea a fost produsă de persoane juridice de drept public, cu obligații clar precizate de legislația din domeniul drepturilor persoanelor cu dizabilități locomotorii, chiar și de către o instituție menită să pună în aplicare legislația din domeniul drepturilor persoanelor cu dizabilități locomotorii;

- reclamații nu a soluționat problema, deși legislația în domeniu există din anul 2006, astfel există o discriminare continuă de lungă durată.

5.28. Colegiul director recomandă primarilor să revizuiască toate contractele încheiate cu firmele de transport în sensul prelungirii contractelor doar cu firmele care au toate mijloacele de transport în comun adaptate transportului persoanelor cu dizabilități locomotorii, conform prevederilor legale.

5.29. Colegiul director, în virtutea prevederilor art. 19 lit. d) din *O.G. nr. 137/2000*, va monitoriza dacă în termen de 6 luni problemele au fost sau nu remediate.

5.30. Conform alin. 1¹, art. 26 al *O.G. nr. 137/2000*, „*Consiliul sau, după caz, instanța de judecată poate obliga partea care a săvârșit fapta de discriminare să publice, în mass-media, un rezumat al hotărârii de constatare, respectiv al sentinței judecătorești*”.

5.30. În consecință, Colegiul director obligă primarii reședință de județ amendați să comunice următorul rezumat al prezentei hotărâri în mass-media locală:

„La sesizarea din oficiu, îndreptată împotriva primarului municipiului [se scrie municipiul în cauză] și a altor primari din reședințe de județ, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (C.N.C.D.) a constatat că neasigurarea

accesului la transportul local al persoanelor cu dizabilități locomotorii în municipiul [se scrie municipiul în cauză] reprezintă discriminare directă, limitează accesul la servicii și încalcă dreptul la demnitate al acestor persoane conform prevederilor O.G. nr. 137/2000, republicată și Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități, ratificată de România prin Legea nr. 221/2010. C.N.C.D. a aplicat amenda de [1000 sau 2000, după caz] lei față de primarul municipiului [se scrie municipiul în cauză], având în vedere următoarele:

- directivele Uniunii Europene în domeniu (ex. Directiva Consiliului 2000/43/CE, prin art. 15) și jurisprudența Curții Europene de Justiție solicită statelor membre Uniunii Europene aplicarea de sancțiuni efective, proporționale și descurajante;

- discriminarea a vizat un grup de persoane;

- discriminarea a fost produsă de persoane juridice de drept public, cu obligații clar precizate de legislația din domeniul drepturilor persoanelor cu dizabilități locomotorii, chiar și de către o instituție menită să pună în aplicare legislația din domeniul drepturilor persoanelor cu dizabilități locomotorii;

- reclamații nu a soluționat problema, deși legislația în domeniu există din anul 2006, astfel există o discriminare continuă de lungă durată.”

5.31. În mod similar, obligă Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială să comunice următorul rezumat al prezentei hotărâri în mass-media națională:

„La sesizarea din oficiu, îndreptată împotriva Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (C.N.C.D.) a constatat că neasigurarea accesului la transportul local al persoanelor cu dizabilități locomotorii în mai multe municipii reședințe de județ reprezintă discriminare directă, limitează accesul la servicii și încalcă dreptul la demnitate al acestor persoane conform prevederilor O.G. nr. 137/2000, republicată și Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități, ratificată de România prin Legea nr. 221/2010. C.N.C.D. a aplicat amenda de 5.000 lei față de Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială, având în vedere următoarele:

- directivele Uniunii Europene în domeniu (ex. Directiva Consiliului 2000/43/CE, prin art. 15) și jurisprudența Curții Europene de Justiție solicită statelor membre Uniunii Europene aplicarea de sancțiuni efective, proporționale și descurajante;

- discriminarea a vizat un grup de persoane;

- discriminarea a fost produsă de o instituție menită să pună în aplicare legislația din domeniul drepturilor persoanelor cu dizabilități locomotorii;

- reclamatul nu a soluționat problema nici în urma autosesizării, deși ar fi avut timp suficient.”

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Respinge excepția lipsei calității procesuale pasive a Primăriei municipiului Tîrgu Mureș, petiția fiind îndreptată în mod expres împotriva instituției primarului și nu împotriva primăriei;
2. Respinge excepția lipsei calității procesuale pasive a primarilor municipiilor Tîrgu Mureș, Deva, Botoșani, Cluj Napoca, având în vedere prevederile **Legii nr. 448/2006**, art. 22;
3. Respinge excepția tardivității introducerii sesizării invocate de primarul municipiului Tîrgu Mureș, conform art. 20 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000**;
4. Respinge excepția discriminării primarilor din municipii reședință de județ, în speță a primarului municipiului Tîrgu Mureș, arătând că o astfel de excepție nu există;
5. Neasigurarea condițiilor de transport pentru persoanele cu dizabilități locomotorii reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 și 4, coroborate cu art. 10 lit. g) și h) și art. 15 al **O.G. nr. 137/2000**, și conform **Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități**, art. 9, 19 și 20, ratificată de România prin **Legea nr. 221/2010**;
6. Aplicarea amenzii contravenționale în valoare de 2.000 lei față de primarul general din București și primarii din: Alba Iulia, Alexandria, Arad, Baia Mare, Bacău, Bistrița, Botoșani, Brașov, Brăila, Buzău, Călărași, Cluj Napoca, Craiova, Deva, Drobeta Turnu Severin, Focșani, Galați, Giurgiu, Iași, Oradea, Piatra Neamț, Ploiești, Reșița, Satu Mare, Slatina, Tîrgoviște, Tîrgu Jiu, Tîrgu Mureș, Tulcea, Vaslui, Zalău, conform art. 26 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000** (republicată);
7. Aplicarea amenzii contravenționale în valoare de 1.000 lei față de primarii din: Constanța, Pitești, Rîmnicu Vilcea, Slobozia, Suceava, Timișoara, conform art. 26 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000** (republicată);
8. Aplicarea amenzii contravenționale în valoare de 5.000 lei față de Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială, conform art. 26 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000** (republicată);
9. Recomandă primarilor să revizuiască toate contractele încheiate cu firmele de transport în sensul prelungirii contractelor doar cu firmele care au toate mijloacele de transport în comun adaptate transportului persoanelor cu dizabilități locomotorii, conform prevederilor legale;
10. În virtutea prevederilor art. 19 lit. d) din **O.G. nr. 137/2000**, se va monitoriza dacă în termen de 6 luni problemele au fost sau nu remediate.
11. Obligarea reclamațiilor la comunicarea rezumatului prezentei hotărâri în mass-media, conform alin. 1¹, art. 26 al **O.G. nr. 137/2000**;
12. O copie a prezentei hotărâri se va comunica reclamațiilor.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: Amenda se va achita la direcțiile generale a finanțelor publice din județele ale căror reședință este localitatea (pentru primarii din reședințe de județ) respectiv la Administrația Finanțelor Publice Sector 1 București (pentru primarul general al capitalei și Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială), dovada plății se va trimite către C.N.C.D. în termen de 15 zile de la rămânerea definitivă a hotărârii. În caz contrar C.N.C.D. va lua măsurile legale necesare.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – MEMBRU

BERTZI TEODORA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

Data redactării: 12.05.2014

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Red.: Haller István

